

รู้ตัวอย่างไรว่า เด็กพัฒนาการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

คำนำ

เอกสาร รู้ได้อย่างไรว่า เด็กพัฒนาการเรียนรู้ นี้ เป็นเอกสารที่ผู้เขียนเขียนจากประสบการณ์การสอนอันยาวนาน อิงกับทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนการสอน นับเป็นเอกสารที่มีประโยชน์เหมาะสมกับยุคสมัยของการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

เอกสารเล่มนี้เป็นเอกสารที่ครูทุกคนควรอ่าน และพิจารณาพฤติกรรมของตนเอง โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด และก้าวไปสู่การปฏิรูปการศึกษาร่วมกัน ขอขอบคุณอาจารย์ชาติรี สำราญ ที่อนุญาตให้พิมพ์เผยแพร่เอกสารฉบับนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

กันยายน 2542

คำนำของผู้เขียน

ผมเป็นคนโชคดียิ่งอย่างหนึ่ง คือ เป็นครูที่ไม่ค่อยจะรู้เรื่องจิตวิทยาการเรียนการสอน ความไม่รู้ของผมบังคับให้ผมต้องเรียนรู้ อยู่ตลอดเวลา และผมค้นพบว่าครูที่ดีของผมนั้นมีอยู่แล้วในห้องเรียนเด็ก ๆ คือครูของผม ลูกศิษย์ของผมสอนผมมากมาย สอนผมมากกว่าที่ผมสอนพวกเขา

“รู้ได้อย่างไรว่า เด็กพัฒนาการเรียนรู้” คือ ผลงานที่ผมได้ศึกษาเรียนรู้จากเด็ก ๆ ลูกศิษย์ของผม ช้อค้นพบที่เด็ก ๆ บอกผม ทำให้ผมต้องไปรบกวนท่านผู้รู้หลาย ๆ ท่าน เช่น อาจารย์ปรีชา วิหคโต อาจารย์พันธนิษฐ์ วิหคโต อาจารย์วิเชียร ภูสุวรรณ และอาจารย์รัชนี้ ศรีไพรวรรณ แล้วผมก็ได้ความรู้เพิ่มเติมมาจนเขียนหนังสือเล่มนี้

“รู้ได้อย่างไรว่า เด็กพัฒนาการเรียนรู้” เล่มนี้ผมนำข้อมูลหรือสถิติต่าง ๆ เพียงเล็กน้อยมาเสนอเพื่อเป็นตัวอย่างให้เห็น ข้อมูล หรือสถิติที่ผมจดบันทึกไว้เพื่องานวิจัยนั้นมีมากกว่านี้ แต่นำเสนอไม่ได้เพราะเปลืองเนื้อที่กระดาษ ถ้าท่านสนใจโปรดคอยอ่านผลงานวิจัยต่อไป

ขอบคุณทุกท่านที่กรุณาชี้แนะให้ผู้เขียนเติมเต็มงานเขียนต่อไป

ชาติรี สำราญ

อาจารย์ 3 ระดับ 9

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 24 ยะลา

รู้ได้อย่างไรว่าเด็กพัฒนาการเรียนรู้

“ค่าของหลักสูตรอยู่ที่การจัดการเรียนการสอนที่ดี...เด็กจะอยู่กับเราชั่วระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ต่อจากนั้นก็ จะออกไปดำรงชีวิต เวลาที่อยู่กับเรานี้ครูสอนให้ดี **เลี้ยงให้เป็น** เพื่อให้เขาเลี้ยงตัวเองต่อไปได้เหมือนพ่อแม่เลี้ยงลูกให้รู้จักโต นั่นคือครูจะต้องเริ่มต้นจัดการเรียน การสอนที่ถูกต้องที่ควร และเข้าใจอย่างชัดเจนถึงบทบาท ของผู้ที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดโดยตรงกับการเรียนการสอน ได้แก่ ตัวครู นักเรียน และเพื่อนร่วมชั้น...”

คำกล่าวข้างต้นนี้ ผู้เขียนคัดนำมาจาก “สาระที่เปลี่ยนแปลง ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่ง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2534: 29) นำเสนอไว้ ผมอ่านดูและเข้าใจ (ไปอยู่ใน) ใจถึงคำกล่าวข้างต้น จึงคิดมาเป็นบทเกริ่นนำ

ผู้เขียนซึ่งใจต่อคำที่เขียนไว้ว่า **“เลี้ยงให้เป็น** เพื่อให้เขาเลี้ยงตัวเองต่อไปได้ **เหมือนพ่อแม่เลี้ยงลูกให้รู้จักโต** นั่นคือ ครูจะต้อง เริ่มต้น **จัดการเรียนการสอน** ที่ถูกต้องที่ควร...”

ปัญหามีอยู่ว่า จะจัดการเรียนการสอนอย่างไรจึงจะเรียกว่า **ที่ถูกต้องที่ควร** ก็ลองพลิกกลับมาอ่าน “แนวทางการปรับปรุงหลักสูตร” ใน **สาระที่เปลี่ยนแปลงของหลักสูตร** (2534: 2) ก็พบว่า

“1. ให้หลักสูตรเป็นตัวนำในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

2. ให้หลักสูตรส่งเสริมการจัดการศึกษาให้สนองความต้องการของนักเรียน และเศรษฐกิจของแต่ละท้องถิ่น

3. ให้หลักสูตรส่งเสริมและผู้ปกครองให้สนองความถนัดและความสามารถของนักเรียนแต่ละบุคคลถึงขีดสูงสุดตามศักยภาพที่มีอยู่...”

เมื่ออ่านมาถึงตรงนี้ก็พบว่า ตนเองนั้นหลงทางมานานแล้ว

หลงทางจากหลักสูตรไปเข้าป่าดงหนังสือ คือ มุ่งสอนหนังสือให้เด็ก ๆ มานานมาก บังคับให้เด็ก ๆ ท่องจำตำราแล้วนำไปตอบข้อสอบที่ตนเองลอกจากตำรามาทำข้อสอบอีกทีหนึ่ง ผลที่เกิดขึ้นจากการที่เด็กเรียนจำ มากกว่าเรียนคิด คือ ทำอะไรผิดต้องถามคนอื่นว่า จะแก้ไขอย่างไรต่อไป ภาพที่เกิดขึ้นในห้องเรียน คือ เด็กจะต้องถามครูเสมอว่า “ขีดเส้นหน้าไหมคะ” “เขียนวันที่ไหมคะ” สิ่งเหล่านี้ทำไมจึงเกิดขึ้นมาอย่างซ้ำซาก คิดกันบ้างไหมว่า เพราะเด็กคิดไม่เป็น แก้ปัญหาไม่ได้ ตัดสินใจเองไม่เป็น หรือเพราะไม่รู้จักวิธีคิด วิธีแก้ปัญหา แท้จริงคือ ครูไม่เคยสอนสิ่งนี้ให้แก่เด็ก ๆ นั่นเอง **เพราะมัวสอนหนังสือมากกว่าสอนคน**

หลักสูตรต้องการให้สอนคนมากกว่าสอนหนังสือ การสอนคนนั้นต้องใช้กระบวนการสอนไปนำกระบวนการเรียน จึงจะเกิดกระบวนการ

การเรียนการสอนขึ้นมา โดยมีหลักสูตรเป็นหลัก นั่นคือ ครูต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ว่า

หลักสูตรต้องการอะไร

หลักสูตรต้องการแค่ไหน

หลักสูตรต้องการอย่างไร

และทำไมจึงต้องมีความต้องการอย่างนั้น

ถ้าเราเข้าใจหลักสูตรอย่างถ่องแท้ดังกล่าวก่อนแล้ว ครูสามารถ “ให้หลักสูตรเป็นตัวนำในการพัฒนาการเรียนการสอน” ได้

นอกจากจะหลงสอนหนังสือแล้ว ยังลืมเด็กนักเรียนอีกด้วย ทั้ง ๆ ที่เคยเรียน เคยรู้ว่า ผู้เรียนนั้นมีความแตกต่างระหว่างบุคคล กล่าวคือ ร้อยคนมีวิธีการเรียนร้อยอย่าง แต่เวลาจัดการเรียนการสอนมักจะจัดอย่างเดียว วิธีเดียว แบบเดียวกันทั้งหมด เหมือนกับว่าต้องการอัดฟิล์มให้เด็กทุกคนในห้องเรียนออกมาแบบเดียวกันทั้งนั้น เรียกว่า “จัดการศึกษาไม่สนองความต้องการของเด็ก” ผลที่เกิดขึ้น คือ เด็กเรียนเก่งก็เบื่อหน่ายที่ต้องเรียนด้วยวิธีการซ้ำซาก เด็กเรียนอ่อนก็ไล่ตามไม่ทัน เพราะครูสอนสูงกว่าระดับปัญญาของตน จึงมีเด็กขาดเรียนเกิดขึ้น เด็กที่เรียนอ่อนอยู่แล้วจะเรียนอ่อนตลอดไป

ถามว่า แล้วจะจัดการศึกษาอย่างไร จึงจะสนองความต้องการของนักเรียนและเศรษฐกิจของแต่ละท้องถิ่น

ตามความคิดของผู้เขียนคิดว่า เราต้องแบ่งเด็กนักเรียนออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มการเรียนเก่ง หรือ กลุ่ม A

กลุ่มการเรียนปานกลาง หรือ กลุ่ม B

กลุ่มการเรียนอ่อน หรือ กลุ่ม C

แท้จริงแล้วนั้น จากการศึกษานักเรียนมาเป็นเวลาสี่สิบกว่าปีของผู้เขียน ปรากฏผลว่า ในแต่ละกลุ่มนั้นยังสามารถแยกย่อยพฤติกรรมกรรมการเรียน หรือระดับการเรียนออกได้กลุ่มละ 3 ระดับอีกด้วย คือ

กลุ่มระดับการเรียน**เก่ง** หรือ กลุ่ม A แบ่งออกเป็น

1. เก่งจริง (ในห้องเรียนนั้น) หรือ A^+
2. เก่งปานกลาง หรือ A
3. เก่งแบบมีโอกาสก้าวขึ้นสู่ A^+ หรือลดลงสู่ B^+ ได้ เรียกว่า A^-

กลุ่มระดับการเรียน**ปานกลาง** หรือ กลุ่ม B

1. ปานกลางที่พร้อมจะก้าวขึ้นสู่ A^- ได้เรียกว่า B^+
2. ปานกลางที่พร้อมจะก้าวสู่ B^+ เรียกว่า B
3. ปานกลางที่พร้อมจะขึ้นสู่ B หรือลดลง C^+ เรียกว่า B^-

กลุ่มระดับการเรียน**อ่อน** หรือกลุ่ม C

1. เรียนอ่อนที่พร้อมจะขึ้นสู่ B เรียกว่า C^+
2. เรียนอ่อนที่พร้อมจะขึ้นสู่ C^+ เรียกว่า C
3. เรียนอ่อนที่พร้อมจะขึ้นสู่ C แต่ขณะนี้อ่านไม่ค่อยออกเขียนไม่ค่อยได้ เรียกว่า C^-

เมื่อแบ่งกลุ่มพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนแล้วเรามาศึกษาสภาพชุมชนว่า “สภาพเศรษฐกิจอย่างไร และมีความต้องการอย่างไร

ให้การสนับสนุนบุตรหลานในการศึกษาเล่าเรียนอย่างไรบ้าง” นี้คือหัวใจสำคัญของงานครูและสถานศึกษา

ทำไมต้องทำอย่างนั้น ขอยกตัวอย่างที่ปรากฏชัดเจน ซึ่งผู้เขียนกำลังประสบอยู่คือ ชุมชนที่ผู้เขียนเป็นครูอยู่นั้น ชาวบ้านพูดและใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวัน มีอาชีพทำสวนยาง ค้าขาย กรรมกร และชาวสวน มีหลายครอบครัวที่รับจ้างขายแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อยที่อยู่ในเขตเมือง และทุกคนเคร่งครัดในศาสนา ศึกษาเรียนรู้ศาสนากันทุกคน เด็ก ๆ ที่จบออกจากโรงเรียนแล้วแต่จะเข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา และเลือกเรียนวิชาศาสนา มากกว่าวิชาสามัญ ส่วนเด็กอีกกลุ่มหนึ่งเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว จะออกทำมาหากิน โดยเข้าไปเป็นคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมบ้าง กรีดยางบ้าง และประกอบอาชีพส่วนตัวตามความถนัดสภาพของชุมชน หรือท้องถิ่น ดังกล่าวนี้มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่าง มาก กล่าวคือ นักเรียนในกลุ่ม A และ B นั้น มักจะเข้าเรียนต่อในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ส่วนในกลุ่ม C มักจะออกไปช่วยพ่อแม่ทำงาน และในกลุ่ม C ที่แบ่งย่อยเป็น C⁺ C และ C⁻ นั้น มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด เพราะนักเรียนกลุ่ม C⁻ มักจะออกกลางคัน หรือขาดเรียนอย่างถาวร ส่วน C⁺ มักขาดเรียนประจำไม่มาเรียนมากกว่ามาเรียน ส่วนกลุ่ม C⁺ นั้น จะมาเรียนมากกว่าขาดเรียน

ทำไมจึงเป็นอย่างนั้น

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่ม C⁺ C และ C⁻ ปรากฏผลว่า เขาเบื่อหน่ายต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง หรือที่เรียกว่า ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ครูมักจะมีลีลาการสอนลีลาเดียว แต่สอนเด็กทั้งชั้น และส่วนใหญ่มักจะเตรียมการสอน นักเรียนกลุ่ม A หรือกลุ่ม B โดยลืมนึกไปว่าในชั้นเรียนของตนนั้น ยังมี การศึกษาแบบร่วมชั้นต่างระดับ (Multi grade) คือเด็กต่างระดับการเรียนร่วมเรียนอยู่ในชั้นเดียวกัน ดังตัวอย่างที่ผู้เขียนค้นพบจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2538 ภาคเรียนที่ 1 ของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 24 ยะลา พบว่า วันที่ 8 พฤศจิกายน 2538 นั้น นักเรียนจำนวน 36 คน มีพฤติกรรมการอ่านดังนี้ คือ

1. เด็กกลุ่มเก่ง (A) สามารถอ่านหนังสือแบบเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ทั้งแบบเรียนที่ใช้สอนในหลักสูตรฉบับปรับปรุง ปี พ.ศ. 2533 และฉบับปี พ.ศ. 2521 มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78
2. เด็กกลุ่มเรียนปานกลาง (B) สามารถอ่านหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (แบบเรียนฉบับ ปี พ.ศ. 2521) ได้จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 22.23
3. เด็กกลุ่มเรียนอ่อนสามารถอ่านหนังสือแบบเรียนภาษาไทย ชั้นประถมปีที่ 1 ได้ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

บันทึกพิเศษ เฉพาะกลุ่มเรียนอ่อนนั้น เมื่อให้อ่านหนังสือแล้วปรากฏว่ายังแบ่งออกได้เป็นอย่างไร คือ

1. อ่านหนังสือแบบเรียนภาษาไทย ป. 1 (2533) ได้อย่างพอจะอ่านได้เพียง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.89
2. อ่านแบบเรียนภาษาไทย ป. 1 (2533) ได้อย่างยังอ่านไม่ออกสะกดไม่ได้เลย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 36.12 และกลุ่ม A, B ก็มีระดับการอ่านต่างระดับเช่นกัน แต่ไม่ถึงกับเป็นภาวะการอ่านขั้นวิกฤตอย่างกลุ่ม C ซึ่งเป็นกลุ่มเรียนอ่อน

ภาพที่ปรากฏการเรียนทั้ง 3 ระดับนั้นคือ **การศึกษาแบบร่วมชั้นต่างระดับ (Multi grade)** ที่นี้เรามองถึงรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน เราจะเห็นภาพว่า ถ้าเกิดกรณีภาวะวิกฤตด้านการอ่านอย่างนี้ขึ้นมา ครูจะทำอย่างไรถ้าจะสอนโดยมุ่งพัฒนานักเรียนกลุ่มเรียนอ่อน ผลที่ปรากฏคือ นักเรียนกลุ่มเรียนเก่งจะเบื่อหน่าย ถ้ามุ่งพัฒนาเด็กกลุ่มเก่ง นักเรียนกลุ่มเรียนอ่อนและกลุ่มเรียนปานกลางจะเบื่อหน่าย ภาพการสอนส่วนใหญ่จะต้องอ่านหนังสือแบบเรียน พร้อมกันทั้งครูและนักเรียน เรียกว่า การสอนอ่านไทย การสอนอย่างนี้จะช่วยให้อารมณ์ในชั้นเรียนไม่เครียดจนเกินไป เพราะเด็กกลุ่มเก่งมีโอกาสอ่านได้ดี

กลุ่มกลาง ๆ ก็พออ่านได้ ส่วนกลุ่มอ่อนก็คอยอ่านตาม โดยตลอด เผลอ ๆ ก็พูดคุยกันหยอกเข้ากันบ้าง ครูดูก็คอยหยุด เบื่อก็ขออนุญาตไปดื่ม น้ำ ไปปัสสาวะ หรือออกไปเหลาดินสอ นี่คือภาพที่ปรากฏในชั้นเรียน

เราลองมาพิจารณาถึงสภาพความต้องการของท้องถิ่นว่า ผู้ปกครองส่งลูกมาให้เรียนหนังสือทำไม ถ้าเป็นในตัวเมืองใหญ่ หรือผู้ปกครองมีฐานะดี เศรษฐกิจดี ก็มุ่งจะให้ลูกได้ไปเรียนต่อ แต่ในชนบทห่างไกลต้องจำใจส่งลูกเรียนตามระบบการศึกษาภาคบังคับ เพราะฉะนั้นการเอาใจใส่ที่จะคอยส่งลูกให้ไปเรียนพิเศษ หรือพรีสอนด้วยตนเองในเวลาค่ำคืนนั้นมีน้อยมาก เกือบจะพูดได้ว่าไม่ค่อยปรากฏมีในชนบท เมื่อเป็นดังนี้ ครูจะทำอย่างไร ทนสอนไปวัน ๆ ปล่อยให้เด็กอ่านไม่ออกก็อ่านไม่ออกต่อไป เพราะไม่ใช่ลูกของเรา ลูกของเราก็มีปัญหาเรื่องการเรียนการสอนอยู่เช่นกันนั้นไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้องของคนที่เป็นครู ผู้เขียนคิดว่า อย่าปล่อยให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนการสอนให้รับกรรม โดยผลักดันให้เขาเลื่อนชั้นขึ้นไปอ่านหนังสือไม่ออกในระดับสูง ๆ ต่อไปอีกเลย **อย่าปล่อยให้เด็กให้อยู่ในสภาพผู้ว่างเปล่าทางด้านการอ่านออกเขียนได้** เด็กเหล่านี้มีกรรมมากพอสมควร

ผู้เขียนมีโอกาสใกล้ชิดกับเด็ก ๆ ที่อ่านหนังสือไม่ออกเขียนไม่ได้มานาน เห็นว่า เขาทรมานเหลือเกิน เวลาเขาจะอ่านหนังสือทีละตัว เขาจะต้องใช้ความพยายามอย่างสูงที่จะอ่านให้ได้ ดูเหมือนว่าเขาเจ็บปวดเสียเหลือเกิน และเมื่อเขาสามารถอ่านคำได้คำใดคำหนึ่ง ดวงตาของเขาจะเปล่งประกายแห่งแววของความสุขออกมา

Lynda Poque (1992:14) กล่าวว่า

“... เด็ก ๆ ทุกคนอยากจะให้ชีวิตของตนมีคุณค่ามีความสำคัญ มีความหมาย”

คำกล่าวข้างต้นนี้เปรียบเสมือนหนึ่งได้ยื่นคำตอบของเด็ก ๆ ที่เรียนอยู่ในกลุ่มอ่อนให้เพื่อนครูทุกท่านได้รู้ลึก ๆ ถึงดวงใจแห่งความฝันของเด็ก ๆ เหล่านั้น และ Lynda Poque (1992:3) ยังได้อ้างถึงคำกล่าวของ Jean Piaget (1952) ที่กล่าวว่า

“เป้าหมายของการศึกษา คือ การสร้างคนให้สามารถสร้างงานใหม่ ๆ ไม่สร้างซ้ำอยู่กับที่ ควรจะสร้างก่อกำเนิดงานใหม่ ๆ สร้างคนให้เป็นผู้ที่มีอุปนิสัยชอบคิด ชอบสร้าง ชอบประดิษฐ์ ชอบค้นคิด เพราะฉะนั้น เราปรารถนานักเรียนที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีการใฝ่รู้ใฝ่เรียนเสมอ จนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง”

เขียนมาถึงตรงนี้ก็ให้นักย้อนกลับไปถึงคำกล่าวของ **กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ** ข้างต้นที่กล่าวว่า “... ครูจึงต้องสอนให้ดี เลี้ยงให้เป็น เพื่อให้เขาเลี้ยงตัวเองต่อไป เราต้อง**สอนให้เป็น** การสอนเป็นของครูก็คือ **การเลี้ยงเป็นของพ่อแม่**นั่นเอง ถ้าครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เด็กในชั้นเรียนที่มีอายุปัญญาต่างระดับกันได้ ก็เหมือนพ่อแม่ที่มีลูกที่มีอายุวัยไล่เลี่ยกันให้มีความสุข

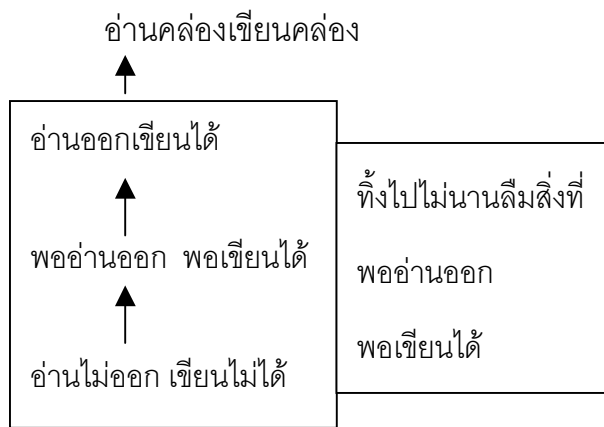
ผู้เขียนเห็นว่า เมื่อศึกษาฐานะเศรษฐกิจ และความต้องการของชุมชนแล้วพบว่า

1. ผู้ปกครองส่วนหนึ่งต้องการให้ลูกศึกษาต่อระดับสูงขึ้น
2. ให้ลูกได้อ่านออกเขียนได้เพื่อกลับมาช่วยเหลืองานของตน
3. เพื่อให้ลูกมีโอกาสออกมาประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้

ในชนบทนั้นความหวังของผู้ปกครองที่มีต่อลูกในข้อ 1 นั้น มีน้อยมาก แต่ข้อ 2 และ 3 นั้น มีค่อนข้างสูง เด็ก ๆ เองนั้นในกลุ่มเรียนอ่อนเขาก็มีความต้องการที่จะหลุดพ้นจากห้องเรียนไปสู่หมู่บ้านเพื่อพ้นความรำคาญที่ต้องทรมานต่อการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ และคำบ่นว่าของครู เมื่อเป็นดังนี้ครูจะทำอย่างไรที่จะจัดการศึกษาให้เด็กใน 3 ระดับได้อย่าง **เป็นสุขและสนุกกับการเรียน** ถ้าครูทำได้ก็เท่ากับครูสามารถ **ดึงศักยภาพ**ที่มีอยู่ในตัวเด็กออกมาแสดงให้ประจักษ์แก่สายตา และสนับสนุนให้เด็ก ๆ ได้แสดงความสามารถที่เขาມีอยู่ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ถ้าครูทำได้ก็จะบรรลุจุดมุ่งหมายของการพัฒนาหลักสูตรของชาติทั้ง 3 ข้อ ได้อย่างแท้จริง

ปัญหาของการจัดการศึกษาปัจจุบันนี้ผู้เขียนเห็นว่าอยู่**ตรงที่ การประเมินผล** ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาก็รู้เท่า ๆ กันว่า ครูส่วนใหญ่สอนหนังสือเพื่อให้ นักเรียนสามารถทำข้อสอบที่จัดทำจากกลุ่มโรงเรียนได้ สอนหนังสืออย่างเดียวยังไม่พอ ยังสอนข้อสอบอีกด้วย ทุกคนรู้เหมือนกัน แต่ทำไมภาพเหล่านี้จึงยังมีปรากฏอยู่ในโลกแห่งการเรียน ผลของการจัดการศึกษาเพื่อสนองการสอบนั้นทำให้ครูเร่งรีบสอนเด็กทุกคนด้วยวิธีเดียวกัน คือ สอนหนังสือจนมองข้ามความสำคัญของคนไปหมด ตัวเลขที่เด็กเลื่อนชั้นได้ในระดับสูง คือ อาหารอันโอชะของ

ผู้เกี่ยวข้องโดยไม่คิดถึงว่า **ตัวเลขลวง** เหล่านั้นอำพรางนักเรียนที่จบจากการศึกษาออกไปแล้วยังอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้อีกกี่คน **ชาติรึสำราญ** (2538:8) ได้แสดงระดับพฤติกรรมอ่านเขียนของนักเรียนไว้ว่า

จะเห็นว่า ภาพในกรอบนั้นเป็น **พฤติกรรมการอ่านออกเขียนได้เทียม** กล่าวคือ จบ ป. 6 ไปไม่นานก็จะลืมหมดเพราะเขาไม่มีโอกาสเสริมทักษะการอ่านและการเขียน เมื่อเป็นอย่างนี้ชีวิตของผู้เรียนที่ผ่านมาก็นับว่าสูญเปล่าเป็นการลงทุนที่สูญเปล่าทั้งเวลาและทรัพย์สิน

ความจริงแล้วหลักการในการประเมินผลการเรียนนั้น กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2535:12) กล่าวไว้ชัดเจน

“... ฉะนั้นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนได้พัฒนาไปตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ ผู้ตรวจสอบจำเป็นต้องอยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียน และศึกษาพฤติกรรมของผู้เรียนมาโดยตลอด รู้จักและเข้าใจผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี สามารถวัดผลและประเมินผล

ได้ครอบคลุมตามจุดประสงค์ ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่ได้ดีที่สุดก็คือผู้สอน ดังนั้น ระเบียบนี้จึงได้มอบอำนาจให้โรงเรียนทำหน้าที่ประเมินผลตัดสินและอนุมัติผลการเรียนทุกชั้น”

ทำไม่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการจึงมอบอำนาจให้โรงเรียนเป็นผู้ทำหน้าที่ประเมินผลตัดสินและอนุมัติผลการเรียนทุกชั้น **กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ** (2535:12-13) กล่าวต่อไปอีกว่า

“การประเมินผลการเรียนเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอน เป็นกลไกอันที่จะปรับปรุงการเรียนของผู้เรียนให้ดีขึ้น และบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ **อีกทั้งใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น...**”

จะเห็นได้ว่า การที่นักเรียนมีผลการเรียนอย่างไรนั้น เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงผลการสอนของครูอย่างชัดเจน เพราะฉะนั้นครูจำเป็นที่จะต้องรู้ว่า **เด็กมีพัฒนาการเรียนรู้อย่างไร** เพื่อจะนำมาพัฒนาการจัดกิจกรรมการสอนของครูได้ถูกกับลีลาการเรียนของเด็ก และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ผู้เขียนได้นำเสนอสถิติการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2538 ของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 24 ยะลา ในภาคเรียนที่ 1 เห็นแล้วว่า เป็นตัวเลขที่น่าตกใจเป็นอย่างมาก เพราะตัวเลขบ่งชี้ชัดเจนว่า คุณภาพของการจัดการเรียนการสอนนั้นมีผลที่น่าพอใจเพียง **ร้อยละ 27.78** เท่านั้น อีกร้อยละ 72.22 นั้น ครูจะต้องพัฒนาเทคนิค

การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียน ผู้เขียนได้ดำเนินการดังนี้ คือ

1. ศึกษาสภาพการเรียนของนักเรียน
2. จัดกลุ่มนักเรียนตามระดับสภาพการเรียน
3. ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนโดยการคลุกคลีกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิดแล้วมาจัดกิจกรรมตามกลุ่มผู้เรียน
4. วางจุดประสงค์การจัดการเรียนการสอน
5. ศึกษางานวิชาการและปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและจิตวิทยาการศึกษา
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกลุ่มการเรียน
7. ประเมินผลทุกระยะที่นักเรียนดำเนินกิจกรรม
8. นำผลการประเมินมาวิเคราะห์
9. พัฒนาการเรียนการสอนตามผลสัมฤทธิ์ที่วิเคราะห์ได้
10. รวบรวมข้อมูลจัดทำเป็นวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป

ในต้นเดือนมกราคม 2539 จากข้อมูลบันทึกพฤติกรรมด้านการอ่านของนักเรียน ปรากฏผลว่า

ตารางที่ 1 แสดงผลการพัฒนาพฤติกรรมการอ่านออกเสียง ของนักเรียน ชั้น ป. 3 (2538) โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ยะลา ระหว่างก่อนสอนและหลังสอน (ครั้งที่ 1 วันที่ 9 มกราคม 2539) โดยวิธีการเฝ้าระวัง และสร้างแรงเสริม

กลุ่มการเรียน	จำนวนนักเรียนก่อนสอน	จำนวนนักเรียนหลังสอน	เพิ่ม/ลดคน	เพิ่ม/ลดคิดเป็นร้อยละ
เรียนเก่ง	10 คน	12 คน	+ 2	20.00
เรียนปานกลาง	8 คน	11 คน	+ 3	37.50
เรียนอ่อน	18 คน	13 คน	- 5	-27.78

บันทึกพิเศษ การคิดร้อยละของการเพิ่ม/ลด ใช้ฐานจากจำนวนนักเรียนก่อนสอนแต่ละกลุ่มเป็นเกณฑ์

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่า ก่อนสอนนั้นนักเรียนในกลุ่มเรียนเก่ง มีอยู่ถึง 10 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 ของนักเรียนทั้งหมด เมื่อทดลองสอนโดยวิธีการเฝ้าระวังและสร้างแรงเสริมในช่วงแรกพบว่า มีนักเรียนสามารถพัฒนาการอ่านออกเสียงเพิ่มขึ้นอีก 2 คน คิดอัตราการเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 20 ของนักเรียนเก่ง

นักเรียนกลุ่มปานกลาง ก่อนสอนมีอยู่ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 22.23 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด เมื่อทดลองสอนโดยวิธีการเฝ้าระวังและสร้างแรงเสริมในช่วงแรกพบว่า มีนักเรียนสามารถพัฒนาการอ่านออกเสียงเพิ่มขึ้นอีก 3 คน คิดอัตราการเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 37.5 และ

นักเรียนกลุ่มเรียนอ่อน ก่อนสอนมีอยู่ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของนักเรียนทั้งหมด เมื่อทดลองสอนโดยวิธีการเฝ้าระวังและสร้างแรงเสริมในช่วงแรกพบว่า นักเรียนสามารถพัฒนาตัวเองขึ้นไปอยู่กลุ่มที่สูงขึ้นไปถึง 5 คน จึงมีจำนวนนักเรียนลดลงเป็น 5 คิดเป็นร้อยละ 27.78 เพราะฉะนั้น กลุ่มเรียนอ่อนมีนักเรียนคงเหลืออีก 13 คน เท่านั้น นับว่าเป็นตัวเลขที่น่าพอใจในขั้นต้น

ที่ผู้เขียนกล่าวว่า **เป็นที่น่าพอใจ** นั้นเพราะมองจากสิ่งแวดล้อมของนักเรียน นักเรียนทุกคนนิยมพูดและใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวันจะพูดและใช้ภาษาไทยเมื่อเรียนหนังสือและพูดกับครูเท่านั้น และนั่นคือทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนจะมีน้อยกว่านักเรียนที่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ในการศึกษาเรียนรู้ กอปรกับนักเรียนเมื่อกลับไปสู่อุโมงค์บ้านแล้ว เขาจะต้องศึกษาทางศาสนาจะต้องอ่านคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งใช้ภาษาอาหรับผิดกับนักเรียนในเมือง ซึ่งพูดและใช้ภาษาไทยและส่วนใหญ่จะไปเรียนตามสถานที่กวดวิชา (เรียนพิเศษ) ข้อต่างเหล่านี้เราไม่สามารถนำเด็กต่างกลุ่มมาเปรียบเทียบกันได้ เพราะนักเรียนที่พูดภาษาเดียวย่อมเรียนได้ดีกว่าเด็กที่เรียนสองภาษา **เลาซา** (อ้างถึงในลัดดาวรรณ ศรีสังข์, 2531:4) กล่าวว่า

“... การที่ชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดปัญหาในด้านการสื่อสารภาษา เพราะเด็กเหล่านี้อาจจะนำเอาระบบทางภาษามลายูท้องถิ่นบางประการไปใช้ในภาษาไทย ทำให้การเรียนภาษาไทยเป็นไปอย่าง

ลำบาก ปัญหาในการเรียนภาษาไทยนี้อาจจะส่งผลไปถึงการเรียนวิชาอื่นด้วย...”

นอกจากผู้เขียนจะไม่นำเด็กต่างกลุ่มภาษา และต่างโรงเรียนมาเปรียบเทียบกันแล้ว ในชั้นเรียนเดียวกันก็ไม่นำเด็กแต่ละคนมาเปรียบเทียบกัน ยิ่งต่างกลุ่มต่างระดับการเรียนก็ไม่นำมาเปรียบเทียบกันด้วย

อวยพร สังข์ทอง (2526:135) กล่าวว่า

“... การแข่งขันควรจะแบ่งการแข่งขันกับตัวเองมากกว่า เช่น ให้เด็กได้เปรียบเทียบว่าในแต่ละวันนั้นตนเองได้เรียนรู้อะไรเพิ่มขึ้นมาบ้าง หรือแบบฝึกหัดในแต่ละครั้งนั้นเขาทำผิดถูกเป็นอย่างไร”

และอวยพร สังข์ทอง (2526:135-137) ยังแสดงความคิดเห็นในเรื่องการสอบวัดผลหรือการประเมินผลต่อไปอีกว่า

“... การเรียนจะต้องไม่เป็นการแข่งขันว่า ใครเก่งใครอ่อน การวัดความสามารถต้องไม่วัดด้วยคะแนน ถึงแม้จะมีการสอบ ครูก็ไม่ควรเอาเด็กแต่ละคนมาเปรียบเทียบกัน ... การวัดก็เพื่อสำรวจพัฒนาการของเด็กในแต่ละคนว่าสามารถเรียนเนื้อหาในเรื่องใดผ่านบ้าง และควรจะเน้นหรือทบทวนเรื่องใดเป็นพิเศษ ในขณะที่เดียวกันก็เพื่อจะได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กให้มากที่สุด มิใช่วัดผลเพื่อหาข้อบกพร่องของเด็กฝ่ายเดียว...”

ก็คงจะเข้าใจกันแล้วว่า การประเมินผลที่แสดงให้ดูนั้น เพียงเพื่อชี้ให้เห็นว่า นักเรียนได้พัฒนาตนเองขึ้นสู่กลุ่มที่สูงกว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด และเมื่อแยกย่อยออกเป็นพฤติกรรมกรอ่านก็จะได้ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์อย่างหลากหลายอีก ในช่วงแรกผู้เขียนได้ตกลงกับเด็ก ๆ ลูกศิษย์ของผู้เขียนทุกคนว่า เราจะฝึกการอ่านให้ได้ดี ดังนี้ คือ

1. อ่านออกเสียงได้คล่องแคล่ว ถูกต้องชัดเจน
2. อ่านออกเสียง ร ล ได้ถูกต้องชัดเจน
3. อ่านออกเสียงคำที่มี ร ล ว ควบกล้ำได้ถูกต้องชัดเจน
4. อ่านออกเสียงเว้นวรรคตอนได้ถูกต้องชัดเจน

เมื่อประชุมกันแล้ว นักเรียนทุกคนบอกว่าง่าย เมื่อเด็ก ๆ ว่าง่ายก็แสดงว่าไม่ยาก การสอนที่เริ่มต้นจากสิ่งง่าย ๆ จะสามารถดึงดูดใจของเด็ก ๆ ให้ร่วมศึกษาเรียนรู้ได้ ผู้เขียนพยายามตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ไว้ง่าย ๆ เพื่อดึงดูดใจเด็ก ๆ ความง่าย ๆ ของเด็กก็คือ สิ่งใดที่เขาทำได้ ทำได้ตามความคิดของเขา สิ่งนั้นย่อมจะง่าย

วางจุดประสงค์ หรือเป้าหมายแล้วผู้เขียนก็เปิดโอกาสให้เด็ก ๆ เลือกสื่อการเรียนซึ่งมีอยู่ในห้องวิชาการที่ผู้เขียนนั่งทำงานอยู่ เหตุผลที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกสื่อเองนี้ก็เพราะจากประสบการณ์ของผู้เขียนพบว่า ถ้านักเรียนเลือกหนังสือที่เขาอยากอ่านมาอ่านเองแล้วนักเรียนจะใช้ความพยายามอย่างสูงในการอ่านให้ได้ นั่นคือ นักเรียนจะมีโอกาสเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว

การเปิดโอกาสให้เลือกลือมาทดสอบเองนั้นปรากฏว่า กลุ่มเรียนเก่ง (A) จะเลือกหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3,4,5 ของหลักสูตร พ.ศ. 2521 มาอ่าน ส่วนกลุ่มเรียนปานกลางจะเลือกหนังสือภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 และกลุ่มเรียนอ่อนจะเลือกหนังสือภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พ.ศ. 2533 เป็นเรื่องที่ไม่น่าเชื่อว่า กลุ่มเรียนปานกลางจะอ่านหนังสือแบบเรียนภาษาไทยไม่ค่อยออก และกลุ่มเรียนอ่อนส่วนใหญ่จะอ่านไม่ออก แม้ค่าง่าย ๆ เช่น แก้ว กล้า เมื่อเปิดโอกาสให้ปรับปรุงตัวเองก็มีผลเช่นเดิม ผู้เขียนจึงจัดลำดับการอ่านหนังสือไว้เป็นกลุ่มดังนี้

A ⁺	A	A ⁻
B ⁺	B	B ⁻
C ⁺	C	C ⁻

และนำพฤติกรรมหรือจุดประสงค์ที่วางไว้ 4 ข้อข้างต้น มาเป็นกรอบในการสังเกตพฤติกรรม และใช้หนังสือแบบเรียนภาษาไทยของกรมวิชาการเป็นเครื่องมือวัด โดยตั้งเป้าไว้ว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ต้องอ่านแบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ออก ผู้เขียนมั่นใจว่าถ้าเด็ก ๆ สามารถอ่านหนังสือออกอย่างแท้จริงตามพฤติกรรมที่วางไว้แล้ว เด็กย่อมจะอ่านหนังสือในระดับสูงขึ้นไปได้ จึงวางมาตรฐานการอ่านไว้ตามความเหมาะสม ตามสภาพของเด็ก เพื่อจะดึงศักยภาพที่เด็กมีอยู่ออกมาใช้ให้คุ้มค่า พอเริ่มลงมือดำเนินการ กลุ่มที่น่าสงสารที่สุดคือกลุ่มเรียนอ่อน เขาารู้สึก

ผิดหวังในตัวเอง เขาทำถอยต่อการเรียน ผู้เขียนต้อง ใช้วิธีการใหม่ โดยเขียนเรื่องตามที่เด็กเล่าให้ฟังให้เขาอ่านปรากฏผลว่าเขาพอจะอ่านได้ และชอบอ่าน แต่เมื่อให้อ่านหนังสือแบบเรียนของกรมวิชาการเขาอ่านไม่ได้ ผู้เขียนไม่แปลกใจเพราะเคยอ่านพบว่า “ในการอ่านหนังสือผู้อ่านที่มีความระมัดระวังในการอ่านจะมีความสงสัยเมื่อขนาดของตัวอักษรเปลี่ยนไป ในขณะที่เดียวกันการมองเห็นและการรับรู้ก็จะเปลี่ยนไปด้วย”

เออวิน (อ้างถึงในลัดดาวรรณ ศรีสังข์, 2531:4) เป็นผู้กล่าวประโยคนี้

นอกจากเด็ก ๆ จะระมัดระวังในการอ่านแล้วเด็ก ๆ ยังไม่คุ้นชินกับภาษาหนังสือที่แปลกและตัวละครร่วมล้วนแปลกใหม่อีก ทั้งคำที่นำมาใช้ก็แปลกมากไปอีก เช่น ประกาย แกล้วกล้า นายปาลเปรียญ วชิรญาณ ไม่เหมือนกับที่ผู้เขียนนำคำที่เด็ก ๆ สะกดไม่ได้อ่านไม่ออกมาเขียนใหม่ เช่น

ดาไอ้ะ ชวน ยูไ้ะ กับ ดาโต้ะ ไปดู ไ้ะ หรือ

มารีแย ชวน คอริเย้ะ กับ พาตีเม้ะไปเที่ยวตลาด

เด็กอ่านได้และเข้าใจภาษา แต่ผู้เขียนยังคงเห็นความจำเป็นของภาษาหนังสือวิชาการ ซึ่งเป็นภาษากลางที่จะต้องนำใช้สื่อสารในอนาคต ส่วนภาษาที่ผู้เขียนสอนเป็นภาษาที่ผู้เรียนใกล้ชิด และนำสื่อสารในขอบเขตชุมชนแวดล้อมตัวเด็ก เด็ก ๆ จะต้องเรียนรู้ภาษาทั้งสองให้เป็นการรู้รอบเพื่อรอบรู้ภาษาต่อไป จริงอยู่การสอนอย่างนี้เห็น้อยในการเตรียมการ เพราะต้องสอนถึงสองอย่างในเวลาเดียวกัน แต่ก็ไม่เป็นไร

ขอให้เด็กเป็นสุขและสนุกกับการเรียน เราก็เป็นสุขและสนุกกับการสอนด้วย

เมื่อแยกกลุ่มจัดลำดับการเรียนของนักเรียนและเลือกสื่อสอนแล้วก็เริ่มสังเกต เก็บข้อมูล จนกระทั่งวันที่ 9 มกราคม 2539 ก็นำผลมาเปรียบเทียบครั้งที่ 1 **เพื่อจะดูว่า ผลการสอนของครูเป็นอย่างไร**

ปรากฏผลออกมาดังที่แสดงในตารางที่ 1 ที่ผ่านมา และเมื่อจำแนกพฤติกรรมการอ่านหนังสือแบบเรียนภาษาไทย และหนังสือเสริมการเรียนของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ แล้วจะปรากฏพฤติกรรมของแต่ละกลุ่มบุคคลดังตารางที่ 2 คือ

ตารางที่ 2 แสดงการพัฒนาพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 24 (ยะลา) การทดสอบครั้งที่ 1 วันที่ 9 มกราคม 2539

กลุ่ม	ชื่อหนังสือ	X ₁	%	X ₂	%	หมายเหตุ
กลุ่มเรียนเก่ง (A)	แบบเรียนภาษาไทย ป.6 (ปีการศึกษา 2521)			10	26.32	
	แบบเรียนภาษาไทย ป.4 (ปีการศึกษา 2521)			1	8.34	
	แบบเรียนภาษาไทย ป.3 (ปีการศึกษา 2533)	10	27.78	1	8.34	
	รวม				12	

กลุ่ม	ชื่อหนังสือ	X ₁	%	X ₂	%	หมายเหตุ
กลุ่มเรียน ปานกลาง (B)	แบบเรียนภาษาไทย ป.3 (ปีการศึกษา 2533)			5	45.45	B ⁺
	หนังสือส่งเสริม ประสบการณ์ ป. 2 (ปีการศึกษา 2533)			6	54.54	
	แบบเรียนภาษาไทย ป.1 (ปีการศึกษา 2533)	8	22.23			
	รวม				11	
กลุ่มเรียน อ่อน ©	แบบเรียนภาษาไทย ป. 1 เล่ม 2 (2533)			7	53.85	C
	แบบเรียนภาษาไทย ป. 1 เล่ม 1 (2533)	18	50.00	6	46.15	C ⁻
	รวม				13	
รวมทั้งสิ้น	36 คน					

บันทึกพิเศษ กลุ่มเรียนอ่อนนั้นอ่านยังไม่ถูกต้องตามจุดประสงค์ 4 ข้อ ของพฤติกรรมการอ่าน คือ ออกเสียงไม่ถูกต้อง เว้นวรรคไม่ถูกต้อง ออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำไม่ถูกต้อง แต่ก็อ่านได้ตามระดับของกลุ่มผู้เรียน และ X₁ หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน X₂ หมายถึง การทดสอบหลังจากเรียนแล้ว

จากตารางที่ 2 มองภาพในกลุ่มเรียนอ่อนนั้น มีผู้เรียน จำนวน 6 คน อ่านหนังสือไม่ค่อยออกแม้บทที่ 1-2-3 สะกดคำยังไม่ได้ ออกเสียง ร ล และคำควบกล้ำยังไม่ถูกอีก ส่วนอีก 7 คนนั้น อ่านหนังสือได้ แต่ขาดความถูกต้องชัดเจน อ่านตะกุกตะกัก **กลุ่มเรียนปานกลางนั้น** มีนักเรียนจำนวน 5 คน สามารถอ่านหนังสือแบบเรียนภาษาไทย (2533) ได้อีกจำนวน 6 คน อ่านหนังสือเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ กลุ่มเรียนเก่งมีนักเรียนจำนวน 10 คน เด็กกลุ่มนี้อ่านหนังสือแบบเรียนภาษาไทย (2521) ชั้น ป.6 เล่ม 1 และ 2 ได้อย่างคล่องแคล่ว และยังอ่านหนังสืออื่น ๆ ได้อีกด้วย และมีจำนวน 1 คนที่กำลังอ่านหนังสือแบบเรียนภาษาไทย (2521) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อยู่ และอีก 1 คน อ่านแบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (2533) ได้ที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นผู้เขียนสังเกตพฤติกรรมการอ่านโดยใช้หนังสือแบบเรียนของกระทรวงศึกษาธิการเป็นเครื่องมือในการจัดกลุ่มการเรียนรู้ของเด็ก ๆ โดยนำเสนอเป็นภาพรวม ความจริงแล้วผู้เขียนเก็บสถิติพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นรายวัน มีทะเบียนคุมหรือบัตรการอ่านแบบนายแพทย์มีบัตรคนไข้ นักเรียนเวลาจะอ่านหนังสือเขาจะบอกว่าชื่ออะไร อยู่กลุ่ม หรือระดับการอ่าน A หรือ B หรือ C เด็กจะจำระดับการเรียนของเขาได้ และพยายามที่จะแข่งขันกับตัวเองเพื่อให้ระดับให้สูงขึ้น

ชื่อ.....

ที่	พฤติกรรมกรรมการอ่าน	ระดับคะแนนที่ได้				หมายเหตุ
		4	3	2	1	
1	อ่านออกเสียงได้คล่องแคล่ว ถูกต้องชัดเจน					
2	อ่านออกเสียงคำ ร ล ได้ถูก ต้องชัดเจน					
3	อ่านออกเสียงคำที่มี ร ล ว ควบกล้ำได้ถูกต้องชัดเจน					
4	อ่านออกเสียงเว้นวรรคตอนได้ ถูกต้องชัดเจน					
	รวม					

ผู้เขียนจึงแจ้งจุดประสงค์การอ่านออกเสียงให้ทุกคนรับรู้และเตรียมพัฒนาการอ่านในเวลาต่อไป

ถามว่าเมื่อเด็ก ๆ มีพฤติกรรมการเรียนรู้ต่างระดับกันดังนี้ แนนอนที่สุดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านก็ย่อมต่างกัน **แต่สิ่งที่ครูต้องการคืออะไรทำไมจึงมุ่งประเด็นนั้น** คำถามนี้ครูต้องตอบตัวเองให้ได้ว่าทำไมทำไม เพราะถ้าไม่ใช่เหตุผลในการกระทำก็ไม่ว่าจะเสียเวลาทำไปทำไม จะวัดผลเด็กครั้งหนึ่งต้องรู้ว่าวัดไปทำไม ความชัดเจนตัวนี้ต้องมี แล้วต่อไปก็จะวัดอย่างไร และแค่นี้

พฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก ๆ นั้นถ้าเรามีวิธีการประเมินที่ชัดเจนเป็นปรนัย คือ ใคร ๆ ก็ประเมินผลออกมาก็ได้ผลเหมือน ๆ กัน ในข้อสอบวัดชุดเดียวกันก็จะเป็นบุญของผู้ถูกประเมิน นี่คือความชัดเจนของการตอบคำถามข้างต้น ผู้เขียนได้วางกติกาการประเมินพฤติกรรมกรรมการอ่านไว้ว่า

1. อ่านออกเสียงได้คล่องแคล่วถูกต้องชัดเจน

1.1 ถ้าอ่านออกเสียงได้คล่องแคล่วถูกต้องชัดเจนทั้งบทเรียน ที่กำหนดให้ได้ 4 คะแนน

1.2 ถ้าอ่านออกเสียงไม่คล่องแคล่วถูกต้องชัดเจน 1 ประโยค ได้ 3 คะแนน

1.3 ถ้าอ่านออกเสียงไม่คล่องแคล่วถูกต้องชัดเจน 2 ประโยค ได้ 2 คะแนน

1.4 ถ้าอ่านออกเสียงไม่ถูกต้องชัดเจน 3 ประโยคขึ้นไปได้ 1 คะแนน

บันทึกพิเศษ คำว่า **คล่องแคล่ว** หมายถึง อ่านไม่ตะกุกตะกัก ไม่เสียเวลาสะกดคำอ่านคำว่า ชัดเจน หมายถึง ออกเสียงชัดเจนถูกต้อง เช่น แจ็คสิบ ไม่ใช่แจ็กสิบ

2. อ่านออกเสียง ร ล ได้ถูกต้องชัดเจน

2.1 ถ้าอ่านออกเสียงคำ ร ล ได้ถูกต้องชัดเจนทุกคำที่กำหนดได้ 4 คะแนน

2.2 ถ้าอ่านออกเสียงคำ ร ล ที่กำหนดให้ผิดพลาด 1 คำได้ 3 คะแนน

2.3 ถ้าอ่านออกเสียงคำ ร ล ที่กำหนดให้ผิดพลาด 2 คำได้ 2 คะแนน

2.4 ถ้าอ่านออกเสียงคำ ร ล ที่กำหนดให้ผิดพลาด 3 คำได้ 1 คะแนน

3. อ่านออกเสียงคำที่มี ร ล ว ควบกล้ำได้ถูกต้องชัดเจน

3.1 ถ้าอ่านออกเสียงคำที่มี ร ล ว ควบกล้ำที่กำหนดให้ถูกต้องชัดเจนทุกคำ ได้ 4 คะแนน

3.2 ถ้าอ่านออกเสียงคำที่มี ร ล ว ควบกล้ำที่กำหนดให้ผิด 1 คำ ได้ 3 คะแนน

3.3 ถ้าอ่านออกเสียงคำที่มี ร ล ว ควบกล้ำที่กำหนดให้ผิด 2 คำ ได้ 2 คะแนน

3.4 ถ้าอ่านออกเสียงคำที่มี ร ล ว ควบกล้ำที่กำหนดให้ผิด 3 คำ ได้ 1 คะแนน

4. อ่านออกเสียงเว้นวรรคตอนได้ถูกต้องชัดเจน

4.1 ถ้าอ่านออกเสียงเว้นวรรคตอนเรื่องที่กำหนดให้ถูกต้องชัดเจน ได้ 4 คะแนน

4.2 ถ้าอ่านออกเสียงเว้นวรรคตอนเรื่องที่กำหนดให้ผิด 1 ที่ ได้ 3 คะแนน

4.3 ถ้าอ่านออกเสียงเว้นวรรคตอนในเรื่องที่กำหนดให้ผิด 2 ที่ ได้ 2 คะแนน

4.4 ถ้าอ่านออกเสียงเว้นวรรคตอนในเรื่องที่กำหนดให้ผิด 3 ที่ 1 คะแนน

ในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2538 ซึ่งได้ทดสอบครั้งที่ 1 แล้วนั้น ก็พบพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนส่วนใหญ่ คือ

1. อ่านออกเสียงตะกุกตะกัก โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนเรียนอ่อนกลุ่ม C จะอ่านออกเสียงขาดเป็นช่วง ๆ เพราะอ่านคำไม่ออก ส่วนกลุ่มเรียนอ่อนมากอ่านไม่ออกเลยก็ว่าได้ กลุ่มปานกลางก็ยังคงอ่านออกเสียงตะกุกตะกักเช่นกัน สำหรับกลุ่มเรียนเก่งนั้นมีบางคนที่ตกอยู่ในสภาพอ่านออกเสียงไม่คล่องแคล่วชัดเจน สังเกตพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียนเหล่านี้แล้ว ผู้เขียนเห็นว่าความไม่มั่นใจในตนเองมีส่วนกระทบต่อการอ่านด้วยเพราะเสียงสั่น และจะออกเสียงอย่างเบา ครูต้องแสดงอาการเจี๊ยหูฟังให้เห็น และผู้อ่านจะแสดงอาการเขินอายก่อนจะอ่านออกเสียงดีขึ้น

2. อ่านคำ ร ล ออกเสียงไม่ชัดเจน เพราะขาดการฝึกทักษะเฉพาะคำนี้เป็นรายบุคคล เมื่อเวลาให้อ่านทั้งห้องเรียนภาพรวมจะอ่านออกเสียงชัดเจน เพราะคนอ่านไม่ได้ไม่อ่าน คนอ่านได้อ่านเสียงดัง ทำ

ให้เกิดภาพว่าอ่านกันได้ถูกต้อง **ภาพลวง** เหล่านี้ทำให้ครูเพิกเฉยต่อการสอนเน้นย้ำรายบุคคล

3. อ่านคำที่มี ร ล ว ควบกล้ำออกเสียงไม่ถูกต้องโดยธรรมชาติของนักเรียนที่ใช้ภาษาแม่ซึ่งไม่ใช่ภาษาไทยเป็นภาษาพูด แต่ใช้ภาษามลายูท้องถิ่นนั้น ผู้เขียนได้พบว่า เวลาพูดคำที่มี ร ล ว ควบกล้ำมักจะไม่ชัดเจน แต่ถ้าฝึกให้เกิดทักษะแล้ว นักเรียนเหล่านี้จะพูดคำที่มี ร ล ว ควบกล้ำได้ชัดเจนตลอดไป ที่พบในการสังเกตครั้งที่ 1 นักเรียนออกเสียง **น้ำคลอง** เป็นน้ำคอน ซึ่งเด็ก ๆ ที่พูดภาษามลายูท้องถิ่นมักจะออกเสียงคำที่สะกดด้วยอักษรในแม่เดียวกัน สลับกัน เช่น น้ำคลอง จะเป็นน้ำคลอน หรือ น้ำคลอม ในกรณีที่อ่านออกเสียงคำควบกล้ำได้ และกรณีที่อ่านออกเสียงคำควบกล้ำไม่ได้ก็จะอ่านเป็น น้ำคอน หรือ น้ำคอม

4. อ่านออกเสียงเว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง กรณีนี้จะพบในกลุ่มอ่านไม่ค่อยออก หรือกลุ่มอ่านไม่ออก เพราะเด็ก ๆ จะอ่านหนังสือไม่ได้ ก็ไม่สามารถเว้นวรรคตอนการอ่านได้ ส่วนกลุ่มเก่งนั้นในการทดสอบครั้งแรกก็ยังมีกรอ่านเว้นวรรคตอนไม่ถูกเช่นกัน

ผู้เขียนขอ นำภาพปรากฏของการทดสอบครั้งที่ 1 (8 พ.ย. 38) เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับกรทดสอบครั้งที่ 2 (9 ม.ค. 39) โดยจะยก **พฤติกรรมกรอ่านออกเสียงคล่องแคล่ว และถูกต้องชัดเจน** มาแสดงดังตารางที่ 3 โดยแยกนำนักเรียนมาเปรียบเทียบผลกรพัฒนาตนเอง เฉพาะกลุ่มเก่ง

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลความก้าวหน้ากรพัฒนากรอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยวิธีการเฝ้าระวังและสร้างแรงเสริมด้วยพฤติกรรมกร **อ่านออกเสียงได้คล่องแคล่วถูกต้องชัดเจน** ของนักเรียนกลุ่มเก่ง

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนนก่อนเรียน (X ₁) 4 คะแนน	คะแนนหลังเรียน (X ₂) 4 คะแนน	คะแนนพัฒนา (D)	คะแนนพัฒนา (D) ²
1	ด.ช. สุชาติ วาลง	2	4	2	4
6	ด.ช. รุสดี กะโต	2	4	2	4
24	ด.ญ.โรสนาถิ์ กุวิง	1	3	2	4
25	ด.ญ.ปาทิเม๊าะ อาลีลาเต๊ะ	1	3	2	4
26	ด.ญ.สมหมาย บุญพามา	1	3	2	4
28	ด.ญ.ดารอพะ หะย็ูไซ๊ะ	2	4	2	4
30	ด.ญ.มาฮาซาน กะลูแป	1	3	2	4
31	ด.ญ.ซีตีคอรียะาะ เจ๊ะเต๊ะ	2	4	2	4
33	ด.ญ.สาบีเยาะ ตือราซอ	2	4	2	4
35	ด.ญ.ซารีฮะห์ กะโต	1	3	2	4
36	ด.ญ.สุดาร์ตน์ เจ๊ะเล๊าะ	1	3	2	4
38	ด.ญ.ดารียะะ แวนะไล	2	4	2	4
	จำนวนนักเรียน 12 คน	$\sum X_1 = 18$	$\sum X_2 = 42$	$\sum D = 24$	$\sum D^2 = 48$

เมื่อหาค่าเปรียบเทียบของกลุ่มนักเรียนเรียนเก่ง (A) ได้เห็นผลต่างของการพัฒนาการอ่านออกเสียงคล่องแคล่วถูกต้องชัดเจนแล้ว เราก็นำผลมาหาค่าเฉลี่ย หรือตัวกลางเลขคณิต (Mean หรือ \bar{X}) ก่อน โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนที่ได้}}{\text{จำนวนนักเรียน}}$$

$$\text{ก่อนเรียน } \bar{X}_1 = \frac{18}{12} = 1.5 \quad \text{หลังเรียน } \bar{X}_2 = \frac{42}{12} = 3.5$$

แล้วนำไปหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N}}$$

$$\text{หรือจะใช้ } \text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{N - 1}} \quad \text{ก็ได้}$$

\bar{X}_1 ของก่อนเรียนเราหาได้ 1.5 แล้วเรามาหาผลต่างจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

หาผลต่างจากค่าเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มเรียนเก่งก่อนเรียน

เลขที่	คะแนน X_1	ต่างจากค่าเฉลี่ย ($X_1 - \bar{X}_1$)	$(X_1 - \bar{X}_1)^2$
1	2	2-1.50	0.25
6	2	2-1.50	0.25
24	1	1-1.50	0.25

เลขที่	คะแนน X_1	ต่างจากค่าเฉลี่ย ($X_1 - \bar{X}_1$)	$(X_1 - \bar{X}_1)^2$
25	1	1-1.50	0.25
26	1	1-1.50	0.25
28	2	2-1.50	0.25
30	2	2-1.50	0.25
31	12	1-1.50	0.25
33	1	2-1.50	0.25
35	1	1-1.50	0.25
36	2	1-1.50	0.25
38		2-1.50	0.25
			$\sum (X_1 - \bar{X}_1)^2 = 3$

หาค่า S.D. จะได้ดังนี้

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum (x_1 - \bar{x}_1)^2}{N}}$$

$$= \sqrt{\frac{3}{12}}$$

$$= \sqrt{0.25}$$

$$= 0.5$$

เราหาค่า $\bar{X}_1 = 1.5$

ค่า S.D. = 0.5 นี้เป็นคะแนนก่อนสอบ
 เราหาค่า \bar{X}_2 และ S.D. จากคะแนนหลังสอบต่อไป
 เราหาค่า \bar{X}_2 ได้มาแล้วคือ 3.50

เลขที่	คะแนน X_2	ต่างจากค่าเฉลี่ย ($X_2 - \bar{X}_2$)	$(X_2 - \bar{X}_2)^2$
1	4	4 - 3.50	0.25
6	4	4 - 3.50	0.25
24	3	3 - 3.50	0.25
25	3	3 - 3.50	0.25
26	3	3 - 3.50	0.25
28	4	4 - 3.50	0.25
30	3	3 - 3.50	0.25
31	4	4 - 3.50	0.25
33	4	4 - 3.50	0.25
35	4	3 - 3.50	0.25
36	3	3 - 3.50	0.25
38	4	4 - 3.50	0.25
			$\sum (X_2 - \bar{X}_2)^2 = 3$

หาค่า S.D. จะได้ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X_2 - \bar{X}_2)^2}{N}}$$

$$= \sqrt{\frac{3}{12}}$$

ค่า $\bar{X}_2 = 3.5$ ค่า S.D. = 0.5

แล้วเราก็หาคoefficient of Variation โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย (Coefficient of Variation หรือ C.V.) มีสูตรดังนี้

$$C.V. = \frac{S.D.}{\bar{X}_2} \times 100$$

ค่า C.V. นั้นเราใช้ข้อมูลหลังสอบ

$$C.V. = \frac{0.5}{3.5} \times 100$$

$$C.V. = 14.28$$

เขียนเป็นตารางจะได้ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงผลการพัฒนาพฤติกรรมการอ่านออกเสียงของนักเรียน
 ชั้น ป. 3 (2538) โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 24 ยะลา ระหว่าง
 ก่อนสอบและหลังสอบ (ครั้งที่ 1/9 ม.ค. 39) โดยวิธีการเฝ้า
 ระวังและสร้างแรงเสริม (กลุ่มเรียนเก่ง)

	N	\bar{X}	S.D.	C.V.
ก่อนสอบ	12	1.5	0.5	
หลังสอบ	12	3.5	0.5	14.28

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า S.D. ก่อนสอนเท่ากับหลังสอน แสดงว่า การเรียนรวมกลุ่มกันไม่กระจายจากกัน แสดงว่า **สอนดี**

ส่วนค่า C.V. หลังสอนมากกว่า 10 น้อยกว่า 15 แสดงว่า **ผลการสอนดีเยี่ยม**

กลุ่มนักเรียนเก่งส่งผลการเรียนในตารางที่ 1 ว่า สามารถพัฒนาตนเองจากเดิมมีนักเรียนกลุ่มนี้เพียง 10 คน เมื่อสอนโดยวิธีการ**เฝ้าระวังและสร้างแรงเสริม**แล้วปรากฏผลว่า มีนักเรียนพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้นอีก 2 คน รวมเป็น 12 คน

เมื่อย้อนไปดูตารางที่ 2 ก็พบว่า กลุ่มเรียนเก่งนั้นสามารถอ่านหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชั้น ป. 6 (2521) ได้ถึง 10 คน อ่านหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชั้น ป. 4 (2521) ได้ 1 คน และแบบเรียนภาษาไทยชั้น ป. 3 (2533) ได้ 1 คน นับว่ามีผลการพัฒนาที่น่าพอใจ เมื่อเจาะลึกพฤติกรรมกรรมการอ่านในตารางที่ 3 ก็เห็นผลการพัฒนาตนเองในประเด็นการ**อ่านออกเสียงคล่องแคล่วถูกต้องชัดเจน** ได้ดังนี้ คือ

เลขที่ 1,6,28,31,33,38 สามารถพัฒนาตนเองในการอ่านออกเสียงได้คล่องแคล่วถูกต้องชัดเจนอย่างเต็มที่ได้ที่คะแนนอยู่ในระดับ 4

เลขที่ 24,25,26,30,33 และ 36 สามารถพัฒนาตนเองในการอ่านออกเสียงคล่องแคล่วถูกต้องชัดเจนอยู่ในระดับ 3 จึงจัดอยู่ในเกณฑ์ดี

ลองพิจารณาตารางที่ 4 และ 5 ซึ่งแสดงผลการเปรียบเทียบผลการเรียนของนักเรียนกลุ่มเรียนปานกลางและกลุ่มเรียนอ่อนดังนี้

ตารางที่ 5 กลุ่มการเรียนปานกลาง

	N	\bar{X}	S.D.	C.V.
ก่อนสอน	11	1.45	4.89	
หลังสอน	11	3	0.13	4.33

จะเห็นได้ว่า \bar{X} หลังสอนมากกว่าก่อนสอน S.D. หลังสอนน้อยกว่าก่อนสอน และ C.V. น้อยกว่า 15 แสดงว่า ผลการ**สอนดี**

ตารางที่ 6 กลุ่มการเรียนอ่อน

	N	\bar{X}	S.D.	C.V.
ก่อนสอน	14	1	0	
หลังสอน	14	1.78	0.66	37

จะเห็นได้ว่าทุกอย่างผกผันหมด \bar{X} หลังสอนมากกว่าก่อนสอน S.D. หลังสอนก็มากกว่า และ C.V. มากกว่า 15

นั่นคือผลการสอนแย่ ซึ่งผู้เขียนก็ยอมรับว่าจริง เพราะกลุ่มนี้เด็กทั้งกลุ่มกระจายกันมาก ลองกลับไปดูตารางที่ 2 จะพบว่า เด็กกลุ่ม C สามารถอ่านแบบเรียนภาษาไทย ป. 1 เล่ม 2 ได้ 7 คน และอ่านไม่ออกอีก 6 คน

ส่วนที่อ่านออกในระดับอ่านหนังสือแบบเรียน ป. 2 ได้ถูกต้องนั้น ยังไม่มี เมื่อเป็นอย่างนี้ ค่า C.V. S.D. ก็ควรจะเป็นอย่างที่เราเห็น นั่นคือ ครูต้องพัฒนาการสอนของตนต่อไป ถามว่า ผลการพัฒนาที่มีไหม ตอบว่ามี ไม่เชื่อเปิดไปดูตารางที่ 2 จะเห็นว่า ก่อนสอนนั้น กลุ่มอ่อนมีถึง 18 คน แต่หลังจากสอนด้วยวิธีการเฝ้าระวังและสร้างแรงเสริมแล้ว กลุ่มอ่อนลดลงเหลือเพียง 13 คน กล่าวคือ พัฒนาขึ้นไปสู่กลุ่มปานกลางถึง 5 คน ก็นับได้ว่าในช่วงเวลาสั้น ๆ สามารถทำได้แค่นี้ก็ดีมากแล้ว จะต้องดูกันต่อไปจนถึงสิ้นสุดภาคเรียน ซึ่งผู้เขียนก็คอยสังเกตเฝ้าระวังอยู่ตลอดเวลาและยอมรับในตัวเลขที่ปรากฏขณะนี้

จากภาพที่นำเสนอนี้ พฤติกรรมเด็วยกก็บ่งบอกให้เห็นผลการพัฒนาได้เป็นอย่างดี ถ้าครูพยายามเฝ้าระวังพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียนโดยตลอดเวลา และพยายามเก็บบันทึกข้อมูลของนักเรียนไว้เป็นระยะก็จะรู้ว่า เด็กพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างไรแค่ไหน และพัฒนาการในเรื่องใดบ้าง

เด็ก ๆ นั้น ถ้าเราส่งเสริมให้เขาพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ก็จะเกิดพฤติกรรมอื่นตามมา เช่น เด็กนักเรียนที่ผู้เขียนสังเกตอยู่ทุกวันนี้จะมีพฤติกรรมดังนี้คือ

1. รักการอ่าน

1.1 ยืมหนังสือไปอ่านที่บ้าน

1.2 เข้า ๆ จะมาเล่าเรื่องที่อ่านจากหนังสือให้ครูและเพื่อน ๆ

ฟังด้วยความภูมิใจและมั่นใจ

1.3 อ่านเรื่องที่ครูและเพื่อน ๆ เขียนบ่อย ๆ

1.4 อ่านหนังสือให้ครูฟัง

2. รักการพูด

เล่าเรื่องหรือบรรยายเรื่องที่พบเห็นให้ครูและเพื่อน ๆ ฟังอย่างตั้งใจ โดยพยายามพูดให้มีเสียง ร ล และ ร ล ว ควบคู่กันอย่างชัดเจน

3. รักการเขียน

เขียนเรื่องให้ครูและเพื่อน ๆ อ่านเป็นประจำ

4. รักการคิด

ชอบคิดเรื่องแปลก ๆ มาเล่าสู่กันฟัง นำเรื่องที่อ่านผ่านมาเขียนเรื่องใหม่ให้เพื่อน ๆ อ่าน มีเหตุผลอ้างอิงหรือเขียนอย่างมีเหตุผล พฤติกรรมเหล่านี้ ถ้าเราพยายามบันทึกไว้แล้วนำมาเปรียบเทียบ ดังตารางที่ 3 และ 4 ก็ จะเห็นการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนเป็นวิทยาศาสตร์ คือ สามารถพิสูจน์ได้ มีตัวเลขอ้างอิงชัดเจน มีหลัก มีฐาน มีเกณฑ์ ครบ เป็นเรื่องที่สนุกน่าติดตามมากโดยเฉพาะเรื่องราวของเด็ก ๆ กลุ่มเรียนอ่อนนั้น ถ้าเรามีบันทึกประวัติและสืบสาวเรื่องราวของเด็ก ก็จะได้นิยายชีวิตที่น่าเรียนรู้ยิ่งนัก ไม่เชื่อลองดูเถิดครับ แล้วก็จะพูดว่า ยิ่งสอนยิ่งเป็นสุขสนุกทั้งครูและนักเรียน เพราะแท้จริงแล้วนั่นห้องเรียนเป็นหน้าต่างแห่งความรู้ที่ยิ่งใหญ่

The classroom becomes a “window on the world”.

สิ่งที่ค้นพบจากการเฝ้าระวัง จากการเฝ้าระวังและสร้างแรงเสริมให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (2538) พบว่า นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมดังนี้

1. เด็กที่เรียนอ่อนเคยเบื่อหน่ายต่อการอ่านหนังสือ กลับรักการอ่าน ชอบมาอ่านหนังสือให้ครูฟัง ให้เพื่อนฟัง
 2. เด็กชอบรวมกลุ่มกันอ่านหนังสือเสียงดังด้วยความสุข
 3. เด็ก ๆ ที่อ่านสะกดคำจะอ่านสะกดคำเสมอ ๆ ต้องฝึกให้อ่านเป็นประโยคบ้าง จะแก้การอ่านไม่คล่องแคล่ว เว้นวรรคตอนผิดพลาดได้ ถ้ามีวอ่านสะกดคำอยู่ทุกคำจะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ไม่ได้ แต่ครูต้องไม่รีบร้อนสอนทันทีทันใด เพราะเด็กจะเสียใจและเกิดความไม่มั่นใจในตัวเองได้
 4. เด็กเวลาอ่านหนังสือให้ครูฟัง หรือเขียนเรื่องให้ครูอ่านแล้วจะถามว่า ผมได้ A หรือ B หรือ C จะไม่ถามว่า ถูก ✓ ไหม เหมือนเมื่อก่อน นี่คือพฤติกรรมที่ต้องการปรับปรุงระดับการเรียนรู้ของตน
- ครบทั้งหมดนี้คือ กระจกสองครูอย่างผมให้ริบพัฒนาตนเองเด็ก ๆ พูดว่า “ครูครับ ครูสอนผมไม่รู้เรื่องแล้วครับ” แล้วเราผู้เป็นครูจะทำอย่างไร ขอให้เราร่วมกันคิดนะครับ.

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. **สาระที่เปลี่ยนแปลงของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534.
- กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2535.
- ชาติศรี สัจราญ. **คิดเสวนา.** ยะลา : โรงพิมพ์ศิริวัฒน์. 2538.
- ลัดดาวรรณ ศรีสังข์. **ผลของการเสนอข้อความต่างรูปแบบที่มีต่อการจำของนักเรียนที่พูดภาษาไทยและภาษามลายูท้องถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่ง.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (อัดสำเนา). 2531.
- อวยพร สังข์ทอง. **เรียนอย่างไร สอนอย่างไร ที่หมู่บ้านเด็ก ใน ชีวิตจริงที่หมู่บ้านเด็ก.** กรุงเทพมหานคร. มูลนิธิเด็ก. 2526.
- Lynda Poque. **AGES 4 THROUGH 8 THE YEARS OF ENCHANTMENT,** Ontario, Canada, Ontario Public School Teachers. 1992.